

In medias res

írta Tamási Krisztina

In medias res....vágjunk a közepébe.....ebben a goromba, erőszakos, elvetemült világban jólesik hetente egy óra erejéig megfeledkezni a mindennapokat elszűrítő gondokról és belecsoppenni egy olyan világba, ahol – még ha olykor adódnak is problémák – azt az emberek összefogással, egymás megsegítésével képesek orvosolni. A Lucy Maud Montgomery teremtette világban nem jellemző a durva erőszak, főleg nem az ifjúság részéről. Bár egy-egy gyermekcsíny olykor elkövetnek, de a megérdemelt büntetés, jó cselekedet esetén pedig a jutalom sem marad el. Az akkori kor felnőtteinek világát tekintve igaz ugyan, hogy a csipkelődés, a pletykálás azért jelen van, és olykor-olykor elcsattan egy-egy pofon is, de az mégsem ölt olyan méreteket, mint a mai korban jellemző, „csakazértis” ártok a másinak elv. Míg a régi időkben a rossz megbűnhődött vétkeiért, a mai világban sokkal inkább az a jellemző, hogy a rossz nem nyeri el méltó büntetését, a jó pedig megérdemelt jutalmát. A pénz és hatalom utáni harc fenekestül felforgatta az egész világot. Mindenki rohan, az embereknek nincs idejük a másik embert meghallgatni, mindenki csak a maga problémájával van elfoglalva, a szolidaritás kiveszöben van az emberekből. De nem csak a szolidaritás, az udvariasság is. De ugyanezt elmondhatjuk a romantikáról is. A mai életeket inkább az erőszak, a durvaság szövi át. Persze azért kevés számú kivétel akad, de az esetek többségében ez a jellemző. Ma már az is csodálkozásszámba megy, ha valaki felénk udvariassági gesztust gyakorol. Montgomery műveiben a fentiekkel ellentétben inkább a jó modorra próbál nevelni. Sokszor eljátszom a gondolattal, miért nem abba a világba születtem?! Még akkor is, ha nem lennének a mai életvitelt jelentősen megkönnyítő háztartási és szórakoztató berendezések, mint a televízió, a számítógép, mert például a közös fakutyázás, a vasárnapi istentiszteletek, a majálisok és a bensőséges családi összejövetelek, a közös vacsorák élményét semmilyen „hozzánk beszélő doboz” nem pótolhatja. A gyermekek abban az időben sokkal fegyelmezettebbek, segítőkészebbek, a munka és az életrevalóság szempontjából pedig sokkal edzettebbek voltak, mint mai társaik, akik – ha egy ást kapnának a kezükbe, talán azt sem tudnák melyik végét fogják. A mai gyerekek nem tudják mi az, tehenet fejni, mi az, állatot legeltetni, hogyan is néz ki egy pajta, milyen az amikor egy lónak csikója születik, és egyáltalán, el sem tudják képzelni az életet például villanyáram nélkül, és fogalmuk sincs arról, milyen lehetett a gyertya vagy olajlámpa melletti tanulás. Persze a felnőttek mentalitása is sokkal másabb volt akkoriban: akkor még volt idő a gyermeknevelésre, a gyermekekkel szép szóval megbeszélni a dolgokat, de manapság..... a felnőttek (és különösen a nők) örülnek, ha lejár a munkaidő, bevásárlás, rohanás haza, főzés, aztán jóformán csak „bezuhannak” az ágyba. Ha csak feleennyire lennének megterhelve az emberek, valószínűleg több idő maradna egymásra, a gyermekek nevelésére, mely által talán kevesebb lenne a válás, a csonka család és talán nagyobb lenne a gyermekvállalási hajlam is, miáltal a társadalom számára értékes, a társadalom értékeit előrevivő és nem hátráltató, a megteremtett javakat semmibe vevő, romboló gyermekeket nevelnének a szülők. A fenti problémákkal alapvetően a hazai helyzetre szerettem volna rávilágítani, ugyanakkor a világ más országaiban más nehézségek teszik próbára a társadalom életét. És ezeken a nehézségeken társadalmi összefogás híján nagyon nehéz felülkerekedni. A társadalmi összefogás pedig a család összefogásánál kezdődik...Bár a jóléti országokban sokkal „jobbán szervezett az élet”, mégis azokban az országokban is előfordulnak olyan dolgok, események, melyek jelentősen megnehezítik a kisemberek és az anyagi jólétben élők életét egyaránt. Elég csak 2001. szeptember 11-re, a közel-keleti helyzetre, az afrikai éhínségre, a távol-keleti környezeti katasztrófákra, a világ számos táját sújtó földrengésekre, a földcsuszamlásokra, az áradásokra, vagy a szélviharokra gondolni. Ez utóbbiak jórészt az emberek kizsákmányoló, pénzahajász, meggondolatlan, környezetkárosító tevékenységének is

köszönhető, hiszen a zöld környezet irtása, elszemetesítése, a túlzott gépkocsihasználat mind-mind kicsiny világunk „összeroppanásához” vezethet.

Az avonlea-i „egyszervolt világot” bemutató író, Montgomery egy igazi gyöngyszem, egyszeri és megismételhetetlen: műveivel, stílusával egyszerűen lenyűgözi néző- és olvasóközönségét. Mégis, egy dolgot azért hiányolok: műveinek jobb, erőteljesebb marketingkommunikációját. Ezeknek a példamutató műveknek nem csak egy olyan szűk fogyasztói réteghez kellene eljutniuk, mint amennyien most vannak. Ha tehetném, kötelező olvasmánnyá tenném valamennyi iskolában, és a moziban is inkább ezeket a filmeket vetíteném, mert ezekből sokkal többet tanulhatnának a gyermekek és a felnőttek egyaránt, mint a gyilkos, erőszakos filmekből. Mert afelől semmi kétség: a gyermekek pszichés „elferdüléséhez” ezek a műsorok, a számítógépes játékok, az életből látott példák mind-mind hozzájárulnak. Persze ezen túlmenően a szülő is felelősnek tekinthető, aki nem részesíti gyermekét olyan nevelésben, hogy az gyermeke és a társadalom javát szolgálja. Persze az iskolai nevelésről is lehetne beszélni, ott is lenne mit változtatni. Ha tehetném, a vallás, az erkölcs és az etikett oktatását kötelezővé tenném az iskolákban. Ezek olyan alapvető dolgok, melyek nélkül nem ember az ember és nem világ a világ.

Egyebek mellett – sajnálatos módon - a jó életre nevelő, magyar művészek tollából származó művek sem örvendenek hazánkban túl nagy népszerűségnek. Tutsek Anna író Cilike sorozata például szinte kísértetiesen hasonlít Anne Shirley kislányból felnőtté válása során megélt viszontagságaihoz. Szinte hihetetlen és eléggé elszomorító, hogy a rendkívül mulatságos stílusban íródott regénysorozatból ezidáig még senkinek nem jutott eszébe filmet készíteni. A könyvsorozatot az elmúlt 20 évben két alkalommal is kiadták, de igen elenyésző példányban. Pedig ahogy a kanadai író, Montgomery művei eljutottak a világ nagyon sok részére, egyszer mi magyarok is erényt kovácsolhatnánk egy nagyon értékes magyar író munkájából, már ha lennének vállalkozó szellemű lelkes rajongók, akik készek lennének arra, hogy a 7-8 kötetes sorozatot legalább a világ nagyobb nyelveire lefordítsák. A megfilmesítés bizonyára súlyos pénzekbe kerülne, de a remekművet olvasva akár a mű színpadra vitele is maximális szórakozást ígér.

Összegezve a fent leírtakat, bár gondolataim kicsit általánosra sikeredtek, azokat építő szándékkal írtam. Fontos lenne, hogy ebben a rohanó világban egy percre megálljunk és elgondolkodjunk azon, törékeny bolygónkat hogyan tehetnénk sokkal stabilabbá, emberbarátabbá. Bízom abban, hogy egyszer eljön majd az az idő, amikor az emberek odafigyeléssel viseltetnek egymás iránt, amikor nem a pénz lesz az úr, hanem sokkal inkább a szeretet.